

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednim prilagam ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . 13 K 20 h. ali glid. 6.60
pol leta . . . . . 6. 60 . . . . . 3.30
šetrn leta . . . . . 3. 40 . . . . . 1.70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnane naročnine se ne odzivamo.

Ogledi in poslastice se računajo po petih vrstah: 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za omiko, svobodo in napredek!• Dr. K. L. urie

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsako leto 3 K 20 h ali glid. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu d'olla Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

•Gor. Tiskarna: A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in za.

Javni shod v Dobravljah.

Dne 7. t. m. se je vršil javni ljudski shod v Dobravljah. To je že tretji shod na Goriskem, kateri je napravilo akad. fer. društvo „Adrija“. Društvo je nan reč prepričano o veliki važnosti takih shodov, kjer se poučuje ljudstvo o tem, kaj in koliko lahko zahteva od države za svoje velike davke, katere mora ravno tako plačevati kakor Nemci in Italijani, ki pa žive v mnogo boljnih odnosih glede solstva, prave in prve podlage narodne eksistence in narodnega napredka, kakor pa mi, od vseh strani zatirani Slovenci. „Slovenskih sol, slovenskih izobrazevališč nam dajte!“ to bodi klic, ki se mora izviti iz trepetnega, pa enakopravnosti drhtečega srca vsakega udeleženca na shodu, „Slovenskih sol nam dajte!“ bodi geslo, ki mora preiti v kri in meso slehernemu članu slovenske rodbine!

Shoda se je udeležilo nad 300 oseb, ki so prihiteli iz raznih, tudi oddaljenih krajev, katere bodo gotovo pripovedovale v ožjem domačem krogu o tem, kar so videli in slišale, katere bodo razširjevale naše ne prošnje več, ampak zahteve, po širni Vipavski dolini in s tem pomagale namenu javnih shodov.

Ginđ. iur. Tomo Sorli je otvoril shod ob napovedani peti uri popoldne, pozdravil občinstvo z jednatimi besedami in predlagal predsednikom g. Frana Bajta, nadučitelja v Ajdovščini, katerega so tudi udeleženci z navdušenjem sprejeli. Zapisnikar je bil cand. iur. Damir Feigel.

Predsednik se je zahvalil za zaupanje, povedal dnevni red, namreč 1. Ljudsko solstvo, 2. slovenski gimnazij in slov. vseučilišče in 3. delovanje akad. fer. društva „Adrija“.

K prvi točki se je oglasil sam:

Slovensko ljudsko solstvo na Goriskem.

Govoril bomem najprej o našem slovenskem solstvu na deželi in potem o onem v mestu. Naše slovenske sole na deželi so eno-in-dvokratrednice; 1: v nekaterih krajih

so vetrarrednice. Te sole so v slovenskih rokah, ker v njih gospodarijo okrajni šolski sveti, kojega udje se volijo po naših ljudeh iz naroda. V vsakem okrajnem šolskem svetu sta dva, oziroma trije udje, ki zastopajo vlado in vodijo okrajni šolski svet ter skrbijo, da se obstoječi šolski zakoni izvršujejo.

Okrajni šolski sveti storijo, kolikor je v njih moči, da bi se ljudsko solstvo dvignilo in učiteljstvo zadovolilo; če ljudsko solstvo na deželi trpi na marsikaterih nedostatkih in se nahaja učiteljstvo v slabih razmerah, krivi so tega šolski zakoni, krivi so naši deželni poslanci, ki niso predurili zakonov času in razmeram primerno. Šolski razredi so prenapolnjeni. Učiteljem je poučevati istočasno otroke treh šolskih let, pripravljati in popravljati naloge, pripravljati se na peuk, govoriti neprenehoma po 6, marsikje ob dnevih, ko je nadaljevalni tečaj, celo do 8 ur na dan. Poleg tega se pričakuje od učiteljev, naj bi poučevali in vodili cerkveno in posvetno narodno petje, tajnikoval, pričelji glediščne predstave za narodne namene, učili posebej otroke bogatih družin; ustanovljali razna društva in prevzemali delo na se, izgledno obdelovali šolski vrt, pisali vremenska poročila ter se ustano klanjali na vse strani. Plača za učiteljevo delovanje je taka, da učitelj z družino 2 njo ne more izhajati, če nima postranskega zaslužka, naj 2 njo še tako skrbno, urejeno in varčno gospodari, 2/10 učiteljstva spada v prvo, 4/10 v drugo in 4/10 v tretjo plačno vrsto. Vrste se ločijo druga od druge za 200 K.

Ker se mlajše učiteljstvo izseljuje po kratkem službovanju v sosedne dežele, starejši ne morejo preživeti redno v višjo plačno vrsto. Prigodi se celo, da so učitelji bolj oddaljeni od višje plačne vrste nego so bili pred enim ali dvetri letoma. Prišli smo do tega, da zaradi neugodnih razmer celo starejši učitelji iščejo in dobijo službo na Štajerskem in drugod. Posledice tega so, da naše sole ne pridejo do tako urejenih razmer, kakor jih vsi želimo.

O naših ljudskih solah na deželi in njih težavah za učiteljstvo vam ne bomem dalje govoril, ker jih vsi poznate več ali manj; saj pošiljate vaše svoje otroke.

Poglejmo, kako je s slovenskim ljudskim solstvom v mestu Gorici. Društvo „Sloga“ je ustanovilo in vzdrževalo slovensko ljudsko solo v Gorici, ki se je polegoma širila po denarnih prispevkih v vedno več razredov. Nastala je potreba, ustanoviti posebno društvo za vzdrževanje in oskrbovanje slovenskega solstva v Gorici. Ustanovilo se je društvo „Šolski Dom“, ki je s pomočjo in dopraski radodarnih rodoljubov sezidalo krasno šolsko poslopje na primerenem mestu. S tem je dobilo slovensko ljudsko solstvo trino podlago. Društvo je slo se dalje. Kupilo je na južni strani mesta zemljišče za zidanje nove šolske hiše. Poleg slovenske ljudske sole v Gorici, ki jo vzdržujejo rodoljubi z radodarnimi donoski, je tam tudi štirirazredna ljudska sola s slovenskim učenim jezikom, ki jo vzdržuje mesto Gorica. Po sedaj veljavnem šolskem zakonu je bila dolžna občina Gorica ustanoviti v mestu enorazredno ljudsko solo s slovenskim učenim jezikom, če je bilo število slovenskih otrok v dobi od 6. do 14. leta 40 tri leta zaporedoma; dvorazrednico, če jih je bilo 80; trirazrednico, če jih je bilo 160 itd. Naši rojaki v mestu so po večletih, nmegetm trudu in naporu dosežli, da je mestna uprava ustanovila slovensko ljudsko solo na svoje troske. Naši rojaki v mestu imajo od te sole malo dobička, ker je na najbolj neugodnem mestu ob mestni meji proti Št. Petru Dolga pot, zimski mraz, deževni dnevi, nevarnosti na poti radi vozov in drugih rečij, malo primerni šolski prostori, bližnja gnojišča itd. ovirajo, da se naši rojaki v mestu ne upajo in se bojé pošiljati svoje otroke tako daleč v slovensko mestno solo; zato ima vsak razred te sole po 2 ali 3 ali vsaj manj nego 10 otrok. Ta sola je ziva priča, da mestna uprava neče biti pravična našim rojakom v mestu, dasi je Gorica bolj navezana na dohodke iz slovenskega dela naše dežele nego na one iz Furlanije. Naši rojaki sami niso brez krivde, da imajo mestno solo na tako nepriležnem mestu. Slovenski roditelji v mestu so brez prave zavednosti. Mesto da bi vsaj enkrat na leto sklicali shod, se sešli, pogovorili, sklenili primerne resolucije, zložili denar za pravnega zastopnika in ukrenili druge potrebne korake, čakajo, da se

mestna uprava sama skesa in premisli ter Slovincem da, kar jim tiče. Če bi bili Nemci ali Lahi kje v položaju slovenskih roditeljev, bi znali drugače zastopati svoje interese. Naši rojaki v mestu drže roke križem in gledajo na državne poslance, naj bi oni delali za-nje tam, kjer bi se morali sami gibati. Kdor si sam ne pomaga, ni vreden, da mu drugi pomagajo...

Neugodnih razmer mestne slovenske sole v Gorici je dolžil potem obe politični stranki v mestu ter pridjal temu razne svoje nazore o obeh strankah. Skončal je pa tako-le:

Če hočemo priti do dobrih uspehov z dobro organizacijo, si moramo vzeti za izgled našo duhovščino. Ta je dobro organizovana. Ona deluje nepretrgoma za svoje stanovske in cerkvene interese. Ona ima vedno obrnene oči v svoj stanovski cilj. Ona zastopa vstrajno svoje interese in razvija tako delavnost, kakoršno zastoj iščemo pri drugih stanovih. Ona vprega druge za svoje delo, a ne pusti sebe vpreči za pluje delo.

Delajmo tudi drugi stanovi tako vstrajno za skupne interese. Pustimo ob nedoljnih krème in shajajmo se v društvenih sobah in shodih ter pogovarjajmo se v postavno določenih mejah. Dobri uspehi ne izostanejo. Probujeno in za skupno interese v masi delujoče ljudstvo dvigne ljudsko solstvo na ono stopnjo kakor drugi v blagostanju živeči narodi.

K drugi točki je govoril cand. iur. Alojzij Gradnik.

Vprašanje o naših srednjih solah in o vseučilišču.

V sedanji dobi je dana vsakemu posamezniku, kakor celemu narodu pravica — vsaj v zakonih stoji tako pisano — da se sme popolnoma svobodno razvijati, svobodno porabljeni svoje sile in zmožnosti na vseh poljih človeške znanosti. Tako mu je garantirana tudi popolna svoboda na polju obrazbe. Dejstvo pa je, in od vseh pripoznana resnica, da je uspešno napredovanje v izobrazbi mogoče le na podlagi materinega jezika. V onem jeziku, ki ga je mati kot otroka učila prve besede, mora biti vsakemu dana prilžnost na višjih in najvišjih solah zaje-

Islandski ribič.

Pierre Loti.

Roman. Iz francoščine prevel Fran Šturm.

(Dalje.)

Stala sta nemo drug pred drugim, držeč se za roke, nezmožna, da bi govorila. Nobene besede nista našla, ki bi bila dovolj sladka, nobenega stavka, ki bi bil izrazil, kar sta čutila, ki bi bil dovolj lep, da prekine ta nebeški molk.

Objemita se vsaj, otroka moja... In ne molčita vendar tako!... Ah, ti moj Bog, kaka otroka!... Reci mi vendar kaj, [Marjetica... Ko sem bila jaz mlada, smo se objemali, kadar smo bili zaročeni...

Jan je začutil v duši veliko spoštovanje do Marjetice, in odkril se je, predno se je sklonil k njej, da jo objame, — in zdelo se mu je, da je to prvi resničen poljub v njegovem življenju.

Tudi ona ga je objela ter mu pritisnila od vse duše svoje sveže ustnice, še nevajene rafiniranih poljubov, na porjavelo lice. V zidu jima je začel peti muren srečo; danes se je oglasil resnično v pravem trenutku. In Silvestrova slika se jim je smehljala iz za črnega venca. In vse je bilo videti hipoma pomlajeno in oživljeno v tej mrtvi kočici. Skozi molk so plavale tihe, neznane godbe. Celó blede zimski mrak, ki je prihajal skozi okence, je bil videti nocoj kakor čaroben sijaj...

— Torej po vrnitvi z Islanda se bo vršila ta stvar, otroka moja?

Marjetica je sklonila glavo. Island, „Leopoldina“, res, pozabila je že skoro te grozeče strahove, ki so se postavili med njo in njeno srečo. — Po vrnitvi z Islanda!... Kako bo še dolgo to poletje pričakovanja in strahu.

In tudi Jan je začel nemirno biti s peto ob tla, s hitrimi, dobrimi udarci. Tudi njemu se je mudilo, in sam pri sebi je naglo preračunal, bi se li dala praznovati poroka pred odhodom na Island: toliko dnij, da se pripravijo potrebni papirji, toliko dnij za oklice; da, če se prav požurijo, bosta 20. ali 25. februarja lahko že poročena, in če ne pride kaj posebnega, preživita še cel dolg teden v zakonu, predno pride čas odhoda.

Takoj grem, da se dogovorim z očetom. In odšel je naglo, kakor da so vse minute njunega življenja odmerjene in dragocene...

Četrti del.

I.

Zvečer, ko se dela noč, posedajo zaljubljeni radi po klopih pred hišami.

Tudi Jan in Marjetica sta delala tako. Vsak večer sta sedela pred vrati Moanove kočice na stari kameniti klopi. In tu sta se ljubila.

Drug, imajo pomlad, senco zelenih dreves, tople večere, razevele rože. Ona dva sta imela samo februarjski mrak, ki je padal na primorje, pokrito z bodičjem in kamenjem. Nobene zelené vejice nad njunima glavama ni nikjer naokrog; samo neizmerno nebo, po katerem so se podile počasi blodeče megle.

Namesto cvetlic samo rjave alge, ki so jih bili potegnili ribiči z mrežami na stezo.

Zime niso ravno ostre v teh pokrajinah, ker jih ogrevajo tople morske struje; toda večeri so bili vendar dostikrat hladni in vlažni, drobne, ledene, komaj vidne kapljice so padale zaročencema na rame.

Ostala sta vsejedno zunaj, in prav dobro sta se počutila. In ta klop, stara že nad jedno stoletje, se ni čudila njuni ljubezni, saj je videla že dovolj drugih; slišala je že dovolj sladkih besed, ki so jih ponavljala usta od rodu do rodu, vedno jednako. In videla je pozneje, kako so prihajali isti ljudje kot oslabei, tresoči se starčki; sedeli so na istem mestu kakor pred leti, — da se navzijejo še malo svežega zraka ter si ogrejejo stare ude pri zadnjih žarkih toplega solnea...

Od časa do časa je pomolila babica Ivona glavo skozi vrata ter se ozrla na mlada dva. Ne morda zato, ker bi bila v skrbeh, kaj počenjata, temveč iz same ljubezni, ker ju je rada videla; včasih ju je tudi skušala spraviti v sobo.

— Mraz je, otroka moja, prehladita se. Bože moj, je li to pametno, ostajati tako pozno zunaj?

Mraz!... Njima da bi bilo mraz? Saj se nista zavedala ničesar, kar je bilo izven njune sreče, izven sladke zavesti, da sta tesno združena, da ju ne more ločiti nič več na svetu.

Ljudje, ki so prihajali zvečer mimo, po poti, so čuli njune pritajene glasove, pomešane s šumenjem morja, ki se je zaganjalo tam spodaj ob skale. To vse je tvorilo harmonično godbo; sveži Marjetičen glas se je menjaval z nizkim, težkim Janovim basom, ki je

mati iz studenca cloveske znanosti. Samo na tak način je mogoče, da se narod ohrani, da ostane samostojen in si vsvari kedaj lastno kulturo, kulturo, ki je izrasla iz njegove duše in njegove rodne zemlje. V sedanjih bojih med narodi je ravno ta moment samobitnosti, lastne kulture, lastne moči velikega in važnega pomena in baš ta moment imajo naši sovražniki osobito Nemci posebno pred očmi. Pred kakimi tisoč leti so nosili Nemci k našim prednikom krščanstvo; označevali so jim evangelij, a pod tem plaščem so razširjevali le svoj jezik in potujčevali naš narod. Vera jim je bila le sredstvo a namenji so jim bili politični. Skoro polovica sedanje nemške države je bila slovanska, a vse so potujčili in podjarmili na tak način Nemci, potem so jim izrgali iz srca njih vero in njihov jezik. Razmere so sedaj drugačne. Nove vere ni tako lahko več razširjevali. Zato so si pa naši sovražniki našli nova sredstva. Kakor nekdanj krščanstvo, tako nam usiljujejo danes svojo izobrazbo in kulturo. S tisto njih kulturo bi nas radi vlovili, kakor se vlovijo podgane s slanino. Ponujajo nam jo v vseh mogočih oblikah, vsiljujejo nam tuje šole na vseh koncih in krajih.

Tudi mi Goričani, zalibog, nismo prosti teh nemških darov. V Gorici imamo dve srednji šoli, ti imajo namen potujčevali naše ljudstvo in vlačiti vedno več nemškega življa v naše mesto. Ta dva zavoda sta realka in gimnazija. Ustanovljena je bila ta gimnazija v 18. stoletju, v času, ko so hoteli avstrijski vladarji izrgati nenemskim narodnostim njih pravice in njihov jezik, ko je njihov stremeljenje šlo za tem, odpraviti vse razlike in vse samostojnosti narodov in vsvariti iz Avstrije enotno državo, v kateri bi vladal samo in edino nemški jezik. Ta nakana pa se jim je k sreči izjalovila. Probujeni narodi niso hoteli kar tako, meni nič, tebi nič, podpisati si smrtne obsodbe, in oni vladarji sami so prišli slednjič do spoznanja, da so njih namere neizvedljive. Probujeni narodi so začeli zahtevati narodnih šol, in vlada, ki je morala računati z dejanskimi razmerami, jim je morala tudi vstreti. Vse nemške šole, tiste trdnjave, postavljene za potujčevanje in razširjevanje nemškega imena, so hitro padle in ostale so le tam, kjer je bilo ljudstvo še tako numno ali prešibko, da bi jih moglo podreti. Tako je bilo tudi pri nas in tako vidimo še dandanes v Gorici ostanke iz tiste žalostne dobe, ko so hoteli goriske Slovence obsoditi v narodno smrt.

Goriška je po pretežni večini slovenska dežela, le v mestu živi par nemških grofov in penzionistov in radi teh ljudij je gimnazija nemška. To je za nas nečuvna in kričeča krivica. Vse narodnosti v Avstriji imajo že svoje srednje šole, edino mi Slovenci, ki nas je poldrug milijon, nimamo niti edne. Če hočejo Slovenci v svoji deželi, na svoji lastni zemlji pohajati srednje šole, morajo se poprej priučiti nemškemu jeziku, in potem skozi 8 dolgih let mučiti se dan na dan s

tem bledim jezikom. Kar je pa se najhujše, je to, da je slov. dijak v svoji lastni deželi povzru se ob vsaki možni priliki zasramovan in žaljen od svojih profesorjev, tujcev, ki so prišli s trebuhom za kruhom v našo deželo, ki ne le, da nimajo ljubezni za slovenskega otroka, temuč se ne morejo niti v soli zadrževati, da ne bi pokazali očitnega sovraštva do našega naroda. Dogodilo se je, da je letos neki tak mlad nemški suplent v soli primerjal Slovence s Hotentoti in Culukafri. Ko sem bil se jaz na gimnaziju, drznil se je drugi nemški profesor prepovedati nam, da bi na hodnikih govorili slovensko. Koncem leta pa pometajo ti ljudje slovenske dijake z največjim veseljem kot nezrele, da se mora vsak rodoljub za glavo prijeti, ko čita v časopisih žalostne rezultate slov. mladine, ki jih je kriva edino nemška škodoželjnost in nemški jezik. Če bi se take stvari godile kje v kakem nemškem mestu, če bi v nemškem mestu si upal kdo na tak surov način zaliti nemške otroke in njihov narodnost, bi ga s palicami zapodili. Mi pa mirno prenašamo take klofute, javnost molči in celo slov. profesorji molče. Le naše časopise si upa grajati take in in enake izrastke nemške oholosti in neopance. Kakor torej vidite, so razmere na našem gimnaziju velikega obžalovanja vredne in skrajne čas je, pa postanejo drugačne. V Gorici mora stati slov. gimnazija, to bodi naša parola. Vsi delajmo skupno v to, da se vresnici ta naša zahteva.

Našim poslancem pa naj bi bil ta cilj življenska naloga, kajti od nje je odvisen napredek Slovenstva na Goriškem. Baš sedaj, ko se gradijo nove železnice, ko bo mesto narasčalo a bo narasčala tudi nevarnost njegova navala od zunaj, bi jim morala biti ta potreba še bolj javna in očitna. A za to je treba odločnosti in zopet odločnosti. Pri vsakem zasedanju deželnega zbora naj bi bilo to vprašanje na dnevnem redu, dokler ne bo rešeno. Mi jih bomo pri tem delu po možnosti podpirali in skrbeli, da jih bo tudi narod podpiral.

Drugo nič manj važno vprašanje, ki se ne tiče le nas goriskih Slovencev, ampak celega slov. naroda, je vprašanje slov. univerze v Ljubljani. Kakor sem omenil že prej, je mogoča narodna, lastna kultura le tedaj, če je ne le v nižjih ampak tudi v najvišjih solah učni jezik narodni jezik. Zato zahtevamo v Ljubljani, v središču Slovenije, slov. univerzo. Zahtevamo jo že dolgo, celih 100 let, a vlada je našim besedam vedno le gluha. Prisiljeni smo obiskovati nemške univerze v Gradcu in na Dunaju in kako se nam tam godi, razvidite vsako leto iz poročil v časopisih o pretepih in demonstracijah na teh dveh visokih solah. Surovo silo porablja proti nam naši nemški kolegi, s surovo silo nam branijo uživati iste pravice, ki jih uživajo sami in v tem boju jim stoji ob strani vsi profesorji in vse meščanstvo. Vse te krivice moramo trpeti na državnih zavodih,

ki jih plačuje cela država, torej tudi žulji slovenskega kmeta.

Vlada nam noče dati lastnega vseučilišča, na tujih pa nam odrekajo enakopravnost in svobodo, ki ju uživajo drugi. Da je naš polčlaj skrajno neugoden, uvidite iz tega vsi. Seveda vlada ima drugih skrbi. Če zahteva teh par Italijanov, ki živé v naši državi, lastno univerzo, teh Italijanov, ki hodijo v tuje države zasramovat Avstrijo in ki kujejo bombe proti nji, je takoj pripravljena vstreti jim. Če zahtevajo Nemci novo nemško univerzo v Brnu — čeravno jih imajo v Avstriji vse preveč, tisti Nemci, ki bi najraje videli, da bi sedel na Avstrijskem prestolu Viljem II., bi jim to vlada kar čez noč rada dovolila, da bi ne bilo v Avstriji česke odločnosti in česke moči. Če pa pridejo Slovenci, dobijo vrata vedno zaprta. Za nas niso doma, niso doma za tiste, ki so Avstriji — ne vem radi česa — najzvestejši podaniki in so že poslani na Dunaj cele vagone udanostnih izjav. Da, tista slepa zvestoba je bila nam vedno slabo plačana. Iz tega dejstva pa bi se morali mi učiti in se po tem ravnati. Čemu bi se pustili vedno le strici kakor ovce?

Vzemimo enkrat sami skarje v roke! A za to treba več moči, več energije, samozavesti in več samospoštovanja. Spostovati moramo sami sebe, biti ponosni na se in se zavedati svoje veljave, potem nas bodo tudi drugi spoštovali. Sužnjev nikdo ne spoštuje, za sužnje so le bič in veriga. Nasi bratje Čehi so postali mogočni samo zato, ker so bili trdi in odločni, ker so verovali vase in sami sebe spoštovali. Učimo se tudi mi od njih, kajti le močan narod ima prihodnost. Narod pa — da končam z besedami slov. pisatelja Cankarja — ki se sklicuje ob vsaki priložnosti na različne paragrafe, ki spravlja dobljene klofute ponižno v žep, tak narod ne doseže nikdar ničesar in je drugim po pravici v zasmeh.

G. Anton Verčon se je oglasil k besedi. Izjavil je, da smo sami krivi, da nimamo svojih šol, ker smo preveč razkolni, saj tudi hiša ne uživa ugleda, ako se v njem prepirajo člani rodbine. Pomagati si moramo sami in dokler si sami ne pomagamo, nam tudi drugi ne pomorejo. Hvala gre v tej zadevi društvu „Adrija“, ki nas je dovedlo do tega, da ne prosimo, da zahtevamo pravice za svoje davke, katere vsi plačujemo. Vlada nam ni naklonjena. Drugi narodi so si znali s sami pomagati. Slovensko časopisje pa naj deluje v to, kar nam manjka, česar tako krvavo potrebujemo. Shodi pa naj se sklicujejo za slovenski narod in ne za stranke, ne v strankarske namene.

Predsednik je rekel na to, da tiči v organizaciji velika moč. Drugi narodi imajo boljšo organizacijo, in ta je povod, da se jim je izboljšalo stališče v toliko, da lahko gledajo z višjega stališča na nas, kar se tiče organizacije tako borne Slovence. Mnogo

lahko dosežemo, ako se gibljemo, ako smo si v sveti svojih pravic in svojih dolžnosti.

K tretji točki dnevnega reda, namreč o delovanju društva „Adrija“, je govoril t. predpredsednik cand. iur. Tomo Sorli.

Delovanje društva „Adrija“.

Pojasniti je, kaj pravzaprav nameravajo akademiki s tem, da prirejajo shode po deželi. Lansko leto sta se vsrila dva taka shoda, na obeh so se zahtevale slovenske ljudske, srednje in visoke šole, ker uživamo glede zadnjih dveh vrst sol ravno toliko pravic kakor cigani v Avstriji. Tudi letos se bodo po shodih povdarjale iste zahteve, zraven istih pa se bodo razmotrivala še druga vprašanja, ki so velike važnosti za naš narodni obstoj. Slovenci smo namreč na najbolj izpostavljenem kraju v Avstriji, naše dežele segajo do morja, h kojemu silijo naši najljubšeji sovražniki s severa. Naš narod bi lahko štel dandanes kakih 8 milijonov. Stisnili so nas pa od vseh strani tako, da nas je samo še 1 1/2 milijona. Skrajni čas je torej, da se pobrigamo, da se ohranimo vsaj v tem številu, v kakoršnjem smo se našli, ko smo se vzdramili iz spanja. In ker so prvi predpogoji sreče in bodočnosti naroda narodne šole, moramo dosledno in energično zahtevati to, kar nam gre, kajti neštevilne so teškoče, ki se stavijo slov. dijakom na srednjih in visokih solah vsled nemškega učnega jezika, in velikanska je škoda, katero trpimo na polju znanosti, ker nimamo svojega vseučilišča.

Shodi pa imajo tudi namen, da odpravijo ono nezaupanje, katero je dosedaj užival akademik med našim ljudstvom in da se pripravijo tla raznim akcijam in novim idejam, ki se imajo širiti med nim. Prva naloga vseh slov. rodoljubov bi morala biti ta, da posvetijo vso svojo skrb izobrazbi najširših slojev našega naroda. Društvo „Adrija“ je vzelo v svoj program ljudske knjižnice, čitalnice, predavanja, brosure in drugo. Ustanovitev ljudske knjižnice v Gorici je skoraj že gotova stvar, sedaj pa je pričeti z ustanavljanjem takih knjižnic po deželi. Do sedaj imamo samo eno tako knjižnico, katera izborna vspeva, in ta je v Kobaridu. Po vzgledu iste se lahko ustanove take knjižnice po vseh naših premožnejših občinah s tem, da se postavi v vsakoletni proračun gotova svota v ta namen. Vedno pa je pričakovati pri tem tudi podpore od strani denarnih zavodov.

Naloga akad. društva „Adrija“ je pa tudi ustanovljati bralna društva po obeh zapuščeni krajih, kjer jih ni. Vsak posameznik si ne more nabaviti listov, ako se jih pa združi več skupaj, se lahko pouče o najvažnejših vprašanjih, o svetovnih dogodkih in o drugih točkah za malenkostne prispevke. Bralna društva pa nimajo samo tega namena, ampak ona povzdigujejo tudi družabnost, slehern član se oliko in opili v razgo-

(Dalje v prilogi.)

imel sedaj vse polno sladkih, božajočih akcentov. Tudi njuni sencu sta se razločevali na granitnem zidu za njunima hrbtnoma: najprej bela Marjetična avba, nato cela njena vitka postava v črni obleki, in ob njeni strani široke rame njenega prijatelja. Nad njima široka slamnata streha, in za vsem tem brezkončne, mračne teme, brezbarvna praznina vode in neba...

Slednjič pa sta se vendar vsak večer vrnila v kočjo ter sedla na ognjišče. Stara Ivona je kmalu zaspala, glava se jej je sklonila na prsi, in prav nič ju ni ovirala v ljubezni. In tako sta šepetala dalje, da vsaj malo nadomestita molk preteklih dveh let. Hotela sta se navziti do cela teh lepih večerov, ki bodo skoro končali.

Dogovorjeno je bilo, da bosta sanovala tu pri stari babici, ki jima je hotela v oporoki zapustiti svojo kočico. Za sedaj nista ničesar popravljala, ker ni bilo časa. Odložila sta to za tedaj, ko se Jan zopet vrne z Islanda; takrat sta hotela malo olupšati to ubogo, zapuščeno gnjezdo.

II.

... Nekega večera jo je kratkočasil s tem, da jej je pripovedoval tisoč malenkostij, ki jih je bila storila ali ki so se jej bile pripetile, odkar sta se prvič videla: naštel jej je celo vse obleke, katere je imela, in vse peselice, katere je bila med tem obiskala.

Poslušala ga je strmé. Kako je li videl vse to? Kdo bi si bil mislil, da je on to opazil, da je bil zmožen, si kaj takega zapomniti?...

Smehljaj se jej je skrivnostno ter jej pripovedoval še druge podrobnosti, celo take stvari, ki jih je sama že skoro pozabila.

Sedaj ga ni več motila v pripovedovanju. Poslušala ga je molče, polna neizrečne radosti. Zdelo se

jej je, da je uganila, da ga umeje: ljubil jo je, tudi on je njo ljubil ves ta čas!... Nanjo je mislil vsako uro; in to jej je odkril sedaj v svoji priprosti naivnosti!...

In če je bilo tako, zakaj se je še potem branil, zakaj je pustil, da je toliko trpela?

Obljubil jej je bil pač, da jej pojasni to skrivnost, ali odlašal je od dne do dne; samo nasmehnil se je ves v zadregi, kadar ga je spomnila na njegovo obljubo...

III.

Nekega lepega dne sta se odpravila z babico Ivono v Paimpol, da kupita poročno obleko.

Med njenimi lepimi, gosposkimi oblekami, ki so jej izostale izza nekdanjih dni, jih je bilo gotovo nekaj, ki bi se bile dale prirediti za to slavnost, ne da bi bilo treba kupiti še kaj novega. Toda Jan jej je hotel pokloniti to darilo, in ona se ni bogve kako branila: zdelo se jej je, da je že na pol njegova žena, če jej podari obleko, ki jo je plačal s svojim denarjem, z delom svojih rok.

Izbrala sta črno, ker je Marjetica še žalovala za očetom. Toda Janu se ni zdelo nobeno blago, kar so mu jih pokazali, dovolj lepo. Bil je nekako ponosen nasproti prodajalcem, in on, ki bi ga ne bil spravil poprej za noben denar v kako paimpolsko prodajalno, se je danes za vse brigal, celo po katerem kroju bo narejena obleka. Hotel je, da jo obšije Marjetica z velikimi žametnimi trakovi, da bo še lepša.

IV.

Noč je že padala na skalno obrežje, ko sta zopet nekega dne sedela na svoji samotni klopici. Tedaj so obstale njune oči slučajno na grmu črnega trna, ki je rastel ob poti med kamenjem, — jedini daleč na okrog.

— V pol mraku se jima je dozdevalo, da razločujeta na njem majhne, bele šopke.

— Rekel bi skoro, da cvete, je izpregovoril Jan.

Bil je ves v čvetju. Ker nista mnogo videla, sta iztegnila roke ter začutila pod prsti polno majhnega, drobnega cvetličja, ki je bilo vse vlažno od megle. In tedaj sta prvič začutila, da se počasi bliža pomlad; objednem sta zapazila, da je dan nekoliko zrastel, da je zrak nekoliko milejši in noč malo svetlejša.

Toda kako izredno hitro je razevel ta grm! Nikjer okrog in okrog ni bilo najti nobenega drugega. Brez dvoma je razevel samo za nju, za veliki praznik njune ljubezni...

— O, to je najino cvetje, potrgajva ga, je rekel Jan.

In tipaje je povil šopek s svojimi okornimi rokami; z velikim ribiškimi nožem, ki ga je nosil za pasom, je skrbno odstranil vse trnje ter ga potem pripel Marjetici na prsi.

— Glej, kakor nevesta si zdaj, je dejal ter stopil par korakov nazaj, da bi videl skozi temo, kako se jej poda šopek.

Pod njima je nalahko pljusvalo mirno morje ob nabrežno kamenje, tiho, pravilno, enakomerno, kakor bi dihala v globokem snu. Zdelo se je, da ne zavida dveh srečnih src, da jima celo privošči iho radost, ki sta jo uživali tu ob njegovi obali...

Dnevi so jima potekali počasi v pričakovanju teh večerov, in ko sta se v pozni uri ločila, sta se čutila vselej malodušna, ker je bilo že končano...

Treba je bilo hiteti, hiteti, zaradi potrebnih papirjev in drugih stvari, in bala sta se, da ne bi bila dovolj zgodaj pripravljena, da bi morala pustiti iz rok to sladko srce ter čakati do jeseni, do negotove bodočnosti...

8. Slava delu, moški zbor; 9. Sokolska ko-
račnica, godba; 10. Prosta zabava. Ples.
Vstopnina k veselici 50 tot., s sedežem 1 K.
Plesni komadi po 10 stot.

Pričetek veselice ob 4¹/₂ uri popold.
Čisti dohodek porabi se v gmotno povzdigo
mladega društva.

Na mnogobrojno udeležbo uljudno vabi
odbor.

Is Kobdilja. — Novoustanovljeno
„Bralno in pevsko društvo Slovan v Kob-
dilju“ je imelo prvi občni zbor v nedeljo
dne 7. t. m. po popoldanski službi božji pri
pri g. Filipu Mahničju s tem redom:

1. Nagovor društenikom. 2. Izvolitev
odbora. 3. Naročitev časnikov. 4. Predlogi.

Kobdiljci in Štanjelci, pristopajte k
društvu „Slovan“, katero bo delovalo v iz-
obrazbo in pospeševanje narodnega čuta med
nami. Kakor je trdna kraska skala, tako bo
naša vez v društvu, ki kaže tujcu, da smo
vredni sinovi pradedov. Podrobneje poročilo
o občnem zboru sledi. Kobdiljec.

Domate in razne novice.

Imenovanje. — Zčasno upokojeni
tajnik finančne prokurature dr. Karol Preu in
pristav iste prokurature dr. Karol Lukež sta
imenovana tajnikoma finančne prokurature.

Umrli je v Krminu dr. Jos. Deperis,
nekdanji zupan v Gorici. Dosegel je starost
81 let. Prisel je v Gorico kot sodnijski urad-
nik, pustil sodnijsko službo ter se posvetil
odvetniškemu stanu. Leta 1861. je bil izvo-
ljen v mestu zastop ter bil od leta 1877. do
1882. mestni zupan. Potem je odstopil, ker
se je bil pokazal pri upravi nekega mestnega
zaloga nered. Odsel je v Krmin ter tam
dalje živel kot odvetnik. Dr. Deperis je bil
tudi deželni poslanec in deželni odbornik.
Laški listi ga hvalijo kot zvestega Laha, na-
sprotnega slovenskim težnjam!

Važen načrt. — V soboto smo pri-
občili v „Soči“ razglas c. kr. okrajnega gla-
varstva o načrtu znane tvrdke Ganz & Comp.,
ki namerava porabiti vodno silo blizu Soči-
nega izvira za 8 turbin po 4500 konjskih
sil, ki naj bi zadoščale za električno silo, ki
bi se porabila v Gorici, Furlaniji in Trstu.

Važen načrt! Ako se posreči izvršitev,
ne sme izostati korist za celo Soško dolino.
Zato naj bi merodajni krogi, ki imajo ob Soči
kaj besede, ne zamudili prilike, da z e
z daj, ob komisijonelnem obhodu od 24. t.
m. naprej, ne pozabijo na koristi
Soške doline ter podajo na zapisnik za-
htevo, da morajo biti deležni dobrot bodoče
naprave vsi kraji ob Soči do Go-
rice. Bole, Kobarid, Tolmin, Solkan itd.
morajo dobiti po najnižji ceni električni tok
za luč in malo obrt (gonilno silo.) — Po-
sežno zastopniki občin Trenta, Soče, Bole,
Žaga, Srpčica naj bodo na licu mesta ter
podajo na zapisnik tozadevne izjave. Toliko
vsled previdnosti že zdaj. Več spregovorimo,
ko bo pripraven čas za to.

**V Ozeljanu še vedno nimajo žu-
pana.** — Drugič je bila določena volitev
zupana v Ozeljanu v soboto 6. t. m. Ali do
izvolitve ni prišlo. Staresine prvega razreda
ostali pred voliščem. Večina zahteva
zase županski stol ter prepušča vsakemu raz-
redu dva podžupana, manjšina pa je zahtevala
tudi tako zase. Tretjič bo določena volitev
menda se ta teden.

Na goriški davkarji je prilepljen
nekje slovenski in laški izkaz naklad na iz-
ravne davke. Imena davčnih občin pa so pi-
sana na obeh izkazih izključno v laških spa-
kedrankah, n. pr. Raccogliano (Orehovlje),
Bocavizza (Bukovica), Pegg (Pec), Ossegliano
(Ozeljan), Osseg (Osek), Prebacina, Vismo-
vicco (Višnjevnik), Vipulsana (Vipolže), Ober-
Cero (Gorenje Cerovo) itd. Da plačujemo
davke, je dobro, da bi se pa vsaj pravilno
zapisala imena občin, kakor spadamo, ne!
Drugega ne manjka kot se Montespina
(Dornberg), Moncorona (Kronberg) in Piedi-
monte (Podgora.)

Odkar vodi našo glavno davkarijo La-
hon Thedrez, smo sicer že vajeni kršenja
ravnopravnosti pri tem uradu, toda to je že
vrhunec škandala, da se celo v c. kr. uradu
na slovenskih izkazih pošena slovenska kra-
jevna imena na tak način pači in grdi. Ako taki
škandali ne prenehajo, si bomo znali po-
magati.

Razpis štiri deželni podpor. —
Razpisujejo se s tem štiri deželne podpore
po 400 kron za dijake z Goriškega, kateri
so dovršili srednje in stopili v visoke šole.

Te podpore se podelje za I. leto obisko-
vanja visokih sol, in se bo gledalo na to, da
dobiča podpore dva dijaka slovenske in dva
italijanske narodnosti.

Če bi manjkalo dijakov izmed ene re-
čenih narodnosti, sme se nakazati podpore
dijakom druge narodnosti.

Podpore se bodo izplačevale v štirih
četrtletnih odplačilih na prošnjo deleženca,
ki mora izkazati, da je vpisan v vseučiliščno
matrikulo in pozneje, da obiskuje vse-
učilišče.

Dotične prošnje se imajo podati dežel-
nemu odboru v Gorici pismeno do 15. ok-
tobra 1904. in naj se jim priložijo sprice-
vala zrelosti, ubošva in vpisa v eno izmed
visokih sol. — Deželni odbor.

**Volitev v deželni zbor na mesto
Gorice** na mesto dr. Graziada Luzzatta je
razpisana na dan 1. septembra t. l.

Vojaki pridejo. — V Gorici nastanijo
od zunaj došle vojake po solskih poslopih,
katera v to svrhu že izpraznujejo. Šolska
poslopja bodo na razpolago vojakom od 13.
t. m. do 12. prih. Poveljnik 3. vojnega kora
flem. Succovaty pride baje v Gorico dne 12.
t. m., odkoder gre takoj do Kanala. 27. peš-
polk iz Ljubljane pride baje v Gorico že 13.
t. m., potem odide skupno s tukajšnjim peš-
polkom v Rihemberg in od tam v Komen k
brigadnim vajam. Tukajšnji pešpolk je odsel
včeraj v Medejo v Furlaniji in od tam proti
Bracanu, kjer je imel ob meji polkovne vaje.
V Gorico se vrne drevi.

**Lebherzova tovarna vžigalce sgo-
rela.** — Sinoči kmalu po 8. uri se je raz-
nesla po Gorici vest, da gori Lebherzova to-
varna vžigalic. Videla se je tudi velika sve-
tloba proti nebu, prihajajoča od ognja. Na
lice mesta so prihitali takoj artileristi s sto-
tnikom Trdoglavom, ki se je posebno odliko-
val pri gašenju, potem domobranci in na to
ognjegasci. Delalo se je hitro, ali ogenj se je
tudi hitro širil. Čez eno uro se je posrečilo
omejiti ogenj, konec pa je storila nevihta
okoli 11. ure. Gasili so pa še do druge ure
po polnoči. Škoda je velika. Ogenj je nastal
v dvorani, kjer delajo delavke škaltjice za
vžigalice.

**XIX. volka skupščina družbe sv.
Cirila in Metoda v Žalcu.** — Letos se je
vršila velika skupščina v Žalcu pri Celju. Ko
so prispeli gostje na žalski kolodvor, je za-
svirala godba in burni živio-klici so doneli
po zraku.

Pred prvomestnika monsign. Toma Zu-
pana je stopil žalski župnik Koren ter v na-
vdušenih besedah pozdravil skupščinarje kot
dobrodosle na žalskih slovenskih tleh. V ime
žalskih Slovencev je pozdravila v besedah došle
goste gospica Ljubica Lipoldova ter izročila
prvomestniku krasen šopek svežih rož z na-
rodno trobojnicjo. Nato je se pozdravil došle
goste g. Nidorfer v ime žalske podružnice.
Na lepem sprejemu se je zahvalil prvomest-
nik g. Tomo Zupan, naglašajoč, kako zelo je
družba ponosna, da more zborovati na tako
odločno narodnih tleh, kakor je trg Žalec.
Skupščinarji so nato v sprejedu odkorakali
pred obč. hišo, kjer jih je v imenu občine in
narodnega trga pozdravil zupan g. Širca.
Ozdravil je prvomestnik Zupan. Po zajutruku
pri Hausenbichlerju je bila maša v cerkvi sv.
Kancijana.

Občni zbor je pričel ob 11. uri ob iz-
venredno veliki udeležbi. Zborovanje je ot-
voril prvomestnik Zupan s primernim nago-
vorom ter naznanil, da sta mu pravkar
izročili ga. Mira dr. Karlovskova in gospica
Gregorinova 300 K kot darilo celjskih Slo-
venk. Tak g. Ant. Žlogar je nato prečital
daljše poročilo o društvnem delovanju o
pretekli poslovni dobi. Iz tajnikovega poro-
čila posnemamo, da je imelo vodstvo v pre-
teklem poslovnem letu 151 sej. Družba šteje
147 podružnic in sicer 81 mešanih, 34 žen-
skih in le 22 moških. Pokrovitelj je ima sedaj
družba 342; na novo jih je priraslo 19. Po-
ročilo beleži z obžalovanjem, da od gori na-
vedenih 147 podružnic spi skoro ena tretjina,
in izraža nado, da se dobe rodoljubi, ki
vzbudijo k novemu življenju speča društva.
Družba je vzdrževala, odnosno podpirala 25
zavodov, katere je obiskovalo okrog 2500
otrok. Učiteljem na družbinah zavodih v Trstu
so se dovolile enake plače, kakor jih uživajo
drugi mestni učitelji. Do letos je delovala
družba samo v obmejnih pokrajinah, letos
pa je žal morala razširiti svojo delavnost tudi
na Kranjsko — v Trzič in Jesenice. Največja
nevarnost je v Jesenicah, zato se tudi tam
najprvo zgradi potrebno poslopje za solo.

Gmotno stanje družbe se sicer ne more ime-
novati posebno ugodno, vendar pa je nekaj
boljše, kakor lani.

Mesto zadržanega blagajnika je poročal
podtajnik g. Makso Bradaska. Glasom tega
poročila so podružnice prispevale 8.708 K
70 vin., pokroviteljstva je znašala 4.139 K
60 vin., dohodkov veselice je bilo 5.035 K
89 vin., občinski svet ljubljanski je dovolil
1000 K podpore, vžigalice so vrgle 3.200 K,
kava 600 K, svinčniki in biskoti pa 50 K.
Pripomniti je, da so vžigalice v celem do-
nesle družbi dobička 11.800 K, kava pa 3.600
K. Časniki so nabrali 6.419 K 56 vin., in si-
cer največ „Slovenski Narod“, ki je nabral
3.849 K 65 vin. Vsi družbeni dohodki zna-
šajo skupaj 43.365 K 13 vin. Stroškov je bilo
v celem 42.541 K 17 vin., med katerimi za-
vzema prvo vrsto solstvo v Trstu s 13.460
K 35 vin. Prebitek torej znaša 813 kron 96
vin., saldo 31. grudna 1903. pa 2.963 K 10
vin. Poročilo se odobruje vzelo na znanje.

Na predlog g. dr. Iv. Glaserja so se v
odbor volili vsi stari odborniki, meste od-
stopivšega blagajnika g. Mart. Petelina pa od-
vetnik g. dr. Fran Tominec. Po končanem
dnevnom redu je govoril akad. Ribnikar o
narodnem kolku.

Ob 1. uri pop. je bil banke, katerega
se je udeležilo okoli 300 oseb. Vrsto napitnic
je otvoril prvomestnik g. Tomo Zupan. Ob
pol 9. uri je odpeljal skupščinarje posebni
vlak v Celje. Stopivši na peron celjskega ko-
lodvora so zadoneli kakor iz enega grla ur-
nebesni „živio“ klici, „Celje je slovensko“
itd., da je kar odmevalo po mestu. Potem
so se razšli na razne kraje.

Ispred sodnje. — Pred sodniki v
Gorici je stal Anton Peressot iz Gradišča, ki
je bil vrgel proti sodnemu pristavu tamkaj
g. Ad. Bresnigu križ z mize in svečnik, ko
ga je bil obsodil na 2 meseca, kakor smo o
tem poročali. Peressota so obsodili na 2 leti
trde ječe s postom vsake tri mesece.

8 mesecev trde ječe s postom vsak me-
sec je dobil Ivan Gorkič iz Vrtojbe, ker je
tepel in ob tla vrgel sodn. slugo Marušiča,
ko mu je prišel zarubit bicikelj.

Kozarec v glavo nekemu Pear. Mol-
laro je vrgel v nedeljo v Pevni nekdo v
pretepu s tako silo, da je moral iskati takoj
zdravniške pomoči v tukajšnji bolnišnici. Po
drugi verziji se je vršil pretep na cesti.

**Strupeni plini v bolniškem pro-
doru.** — Vsled velike vročine je v predoru
jako mnogo slabega zraka, ker ni možno
vspešno zrati. „Koks“, s katerim kurijo v
lokomotivah za prevažanje materiala, je jel
razvijati ogljikove pline, tako, da je skoro ves
predor napolnjen s strupenim vzduhom. V
četrtki je obležalo nezavestnih nad 100 de-
lavcev, katere so deloma odnesli, deloma od-
peljali iz predora. Oba železniska zdravnik
imata z bolniki mnogo posla; tudi ostali
delavci tožijo o glavobolu in vrtoglavosti.

Posledica igre z vžigalicami. — Dve-
letni sintek Filipa Ušaja v Orehovlju se je
igral v svoji postelji z vžigalicami. Unela
se mu je srajca in deček se je opeknel po
polovici života. Pripeljali so ga v gorisko
bolnišnico.

„Rokovnjači“. — Iz Dornberga nam
pišejo, da se delajo za uprizoritev velike na-
rodne igre „Rokovnjači“ dne 14. t. m. vse-
stranske priprave, da bodo mogli biti došli
gostje popolnoma zadovoljni.

Vstopnice k veselici prodaja v Gorici
g. Ant. Jeretič v Semenški ulici, na kar
se opozarja zlasti Goričane, da se tako olajša
prodaja pri blagajni pred veselico. Odbor se
nadeja obilnega obiska veselice od vseh
stranih. Dovoljen je ob 11. ponoči poseben
vlak.

Padel s stroja. — V soboto zvečer je
padel strojevodja Franc Bauer na železniški
postaji v Krminu s stroja vlaka, ki je prišel
z Italije, ter si zlomil levo roko. Pripeljali
so ga takoj v Trst v bolnišnico.

Listnica. — G. dop. na Vip. Prihod-
njic. — Da smo mogli priobčiti celo poro-
čilo o shodu v Dobravljah, smo morali od-
ložiti več gradiva za soboto.

Nadomestek za srnato kavo. — Pri
boleznih na živcih, srcu in zelo leu zdravnik
večinoma prepove uživanje razdražljive zr-
nate kave. Ker pa se je njen priljubljeni
okus skoro izpremenil v neizogibno potrebo
in ker ima Kathreiner-Kneippova sladna kava
spričo posebnega načina, po katerem se iz-
deluje, ta okus brez kvarnih lastnosti zrnate
kave, zato se je že pred več nego deset leti

izkazala za edini, pravi nadomestek in zato
so jo tudi uvedli kot takega. Kathreiner-Kneip-
pova sladna kava je prirodni proizvod naj-
tečnejše čistosti, ki jo takoj lahko spozna
vsaka kupovalka, in naše gospodinje naj se
zlasti čuvajo vseh zmetih „surogato“, ki iz-
kušajo z najbolj neverjetnimi, izmišljenimi
imeni občinstvo varati o pravi sestavi teh
„posebnosti“.

Razgled po svetu.

Zadnje vesti s bojišča. — Pripravlja
se baje odločilna bitka pri Avčanacu, kamor
se umikajo ruske čete. — Steselj je sporočil
sedaj carju o napadih 27. julija. Japonske
zgube velike. — Na Japonskem se siri velika
nezadovoljnost. Neki vojaški vlak so vrgli iz
tira. — Na Volčjem hribu pred Port-Arturjem
je bil ljut boj. Japonske zgube so velikanske.
Zemlja pod Volčjim hribom je pokrita s
trupli. — Liaojiang baje ni v nikaki nevar-
nosti. — Včeraj so lagali nekateri listi, da
se je Steselj, zapovednik Port-Arturja, usmrtil!

Deželni sbori bodo sklicani tretji te-
den meseca septembra. Zasedanje utegne
trajati v nekaterih deželnih zborih do no-
vembra, državni zbor pa bo sklican v za-
četku novembra.

**Za podaljšanje železnice Trst-Poreč
do Kanfanara.** — Deželni odbor v Poreču
je nakazal c. kr. minist. za železnice na Du-
naju znesek 12.000 kron v pokritje stroškov
za podrobne načrte za železniško progo Po-
reč-Kanfanar.

Tolstoj o beraćenju. — Neki mali pi-
satelj je prišel vsled boleznin in nesrečnih slu-
čajev v neugodne razmere. Zena in otroci
so stradali. Odločil se je radi tega, da vstrelji
svojo rodbino in potem samega sebe. Po-
prej pa se je obrnil do Tolstoja, da izve
njegove misli o samomoru. V pismu je opi-
sal obsirno svoje življenje ter kako se je
trudil dobiti dela, ali vse zaman. Preponosen
pa je, da bi prosil milostine. Zato misli, da
je pametnejše storiti konec življenju. Tolstoj
je odgovoril, najprvo povedal svoje mnenje
o dvoboju, potem pa rekel, da prosjačenje,
katero sovraži vsa družba, absolutno ni ne-
moralno. Nasprotno, včasih je celo dolž-
nost, beraćiti. — „Kako živimo na tem svetu“
vpraša Tolstoj, in na to odgovarja: Živimo s
tem, da krademo, morimo, izvršujemo nasilne
čine. Nobene krinke ni, da bi razrušila pred
nami te temeljne pogoje. Življenje beraća je
je bolje od življenja po bas kar ozračnih
temeljnih načelih, od življenja velike večine
človeštva, takozvanih inteligentnih krogov.
Ako ne dčbis dela, pravi Tolstoj, le beraći
ali beraći Bogu dopadljivo! Ponavljam: Be-
raćenje je naravna potreba in nikakor ne
nemoralno za tega, kdor beraći, tudi ne za
tega, kdor daje milostino. Človek ne sme
nikdar pozabiti svoje človeške vrednosti pa
tudi ne sme pozabiti, da ima tudi drugi ka-
ko človeško vrednost.*

Klerikalci proti narodnemu jeziku.
— „Obzor“ je prinesel več člankov iz pe-
resa nekega duhovnika v prilog slovenskemu
bogosluzju. V „Katoliškem Listu“ je odgo-
voril na vse te članke dr. Pozman, čes, da
slovensko bogosluzje ni narodovo pravo, tem-
muč le milost iz Vatikana; rimska stolica pa
ima tudi dolžnost (?) paziti, da se ne uvede
slovenski jezik, kjer že obstoji latinščina.
Končno pravi, da noben katolik nima pra-
vice (?) kritikovati skofovo postopanje, tem-
več se mu mora pokoriti. „Hrvatstvo“ pa je
napovedalo „Obzoru“ bojkot ter ga razglasilo
za list, veri nevaren.

Poneverjenje pri Rothschildu. —
Visji Rothschildov uradnik v Londonu, neki
Elumenthal, je poneveril 325.000 f. strl. ter
pobegnil. Rothschild ga niti ni naznanil
oblasti.

Zopet političen umor. — Okrožni
predstojnik v Sivalinu (Ruska Armenija)
podpolkovnik plem. Boguslovski, je bil v id-
garu pri belem dnevu umorjen. Morilec je
usel.

Politični umori na Ruskem. — Ru-
ska revolucionarna socialistična stranka je
izadla povodom umora ministra Pleveja ja-
ven oklic, v katerem pravi: „Krvavi čin pra-
vičnosti, ki ga je izvršila bojna organizacija
naše stranke in za katerega osrednji odbor
prevzame brez obotavljanja popolno odgo-
vornost pred zgodovino in sodišči civilizov-
vanih narodov, ni osamljeni čin niti delo
samo enega človeka. Za hudodelstva proti
ljudstvu, domovini in civilizovanemu člove-
štvu je Plehveja bojna organizacija na smrt
obsodila in obsodbo izvršila.“

E. Garibaldi hoče, kakor znano, organizovati armado 50.000 mož, ki bo preskrbljena z vsem za vojno. Avstro-ogrski poslanik v Rimu je bil radi tega pri laškem ministrskem predsedniku ter mu je izročil pritožbo avstro-ogrške vlade proti temu. Laški in mednarodni zakoni prepovedujejo v mirnih časih privatnim osebam nabiranje novincev, zlasti se, ako je obrneno proti specijelno imenovani narodnosti. Ministerski predsednik je skušal poslanika potolažiti, češ, da ne pripisuje Garibaldijevemu rekrutiranju nikake posebne važnosti ter da se je tako rekrutiranje že vršilo, ne da bi se bile radi tega poslabšale razmere od drugih veselil.

Reali na vseučilišču. — Dne 5. t. m. izšla ministerska naredba doloca, da se abiturijentje realk smejo posvetiti vseučilišnim študijam, ako napravijo dopolnilni izpit iz latinščine, grščine in fil. propedeutike. Take preiskusovalne komisije se sestavijo v vseh vseučilišnih mestih. Klasičnih jezikov ne smejo realci v ta namen učiti zasebno, na nekaterih realkah pa se uvede latinščina, ozir. tudi grščina kot neobvezni predmet.

Novo visoke šole. — S cesarsko naredbo z dne 31. m. m. sta se proglasili rudarski akademiji v Ljubnem in Ffibramu v rudarski visoki šoli. Učna doba se podaljša od treh na štiri leta, oziroma za absolviranje obeh strokovnih skupin od štirih na pet let. Nadalje se uvede prvi državni izpit o temeljnih in splošnih tehničnih disciplinah, dočim bo dosedanj drugi in strokovni izpit v bolote praktičen in teoretičen. Nadalje sta dobili imenovani šoli pravico promoviranja za doktorja montanskih znanosti. Rektor dobi naslov „magnificenca“ ter bo nosil pri slovesnih prilikah zlato častno verigo s cesarjevo pedobo.

Dunajski tovarni vozniki so zmogli s štrajkom. Špediterji so prvotno odbili zahteve, potem pa se ušli. Minimalna tedenska plača znaša K 25, nedeljski počitek, ako se dela, dopoldne odszkodnina 2 K, celi dan 4 K.

Tokčija prepeljejo na Ogrsko. — Graf Tisza je presenetil ogrsko javnost z vestjo, da je cesar dovolil prevoz zemskih ostankov na Turškem umrlega upornika Eneerika Tokčija. Najbrže je to dovoljenje povzročil zbornični sklep o zvišanju civilne liste. Kakor trde listi, cesar dovoli prevoz na Ogrsko še več v tujini pokopanih upornikov.

Spomenica istrskih ljudskih učiteljev. — Vsa istrska učiteljska društva predložijo istrskemu deželnemu zboru spomenico, naj se jim službena leta znižajo od 40 na 35 let, da se mirovina računa po letih in ne po petletnicah in to za prvih 10 let 40 odstotkov in za vsako sledeče leto 2 in 1/2 odstotkov.

Kronanje srbskega kralja. — Kronanje srbskega kralja bo 21. septembra v Belemgradu. Prestavljeno bi bilo kronanje le, če bi Rusi izgubili večjo bitko, ali če bi v Makedoniji nastopili resni dogodki. Tuji dvori ne bodo povabljeni.

Madjarsko prasnoverje. — V Gacsu in okolici je bilo zadnji čas več požarov na polju. Kmetje so bili uverjeni, da z žgajo židje. Ko je tedni prišel v Gacsu železniški uradnik Wlassics, nekak bivšega naučnega ministra, smatrali so ga kmetje za žala, ter ga s koli in sekirami ubili. Tudi v sosedni Krosni so ubili nekega moža iz istega vzroka.

Najstariš avon v Ameriki se sedaj nahaja na svetovni razstavi v St. Louisu. Iz Nove Mehike ga je poslal guverner Otero. Vlt je bil na Španskem leta 1355. V novi svet so ga vzeli seboj franciskani, ki so spremljali odkritelja Coronada. Zgodovina tega zvana je pristna. Star je torej skoraj poldrug sto let več nego odkritje Amerike po Kolumbu, vendar je se v dobrem stanju in je bil vedno v rabi.

Vojna med Rusi in Japonci.

O položaju na bojišču.

Polkovnik Garcke, nemški vojni poročevalec v Mandžuriji, priobčuje v „Berliner Tagblattu“ dopis, ki se bavi s položajem na bojišču. Garcke piše: Jaz sem takoj sprva izrazil mnenje, da je položaj na bojišču v celoti ugoden za Rusijo in ne za Japonko, v kljub dosedanjim japonskim uspehom. V poldrugem mesecu ruska vojna sila v Mandžuriji naraste tako, da ji bo mogoče se polastiti Koreje in sicer za hrbtom Kurokijevе armade, katero objame silna ruska moč. Prepričan sem, da se smatra v Evropi in celo

na Ruskem položaj japonske armade za veliko bolj ugoden, kakor je dejansko. To je zakrivila pretirana ozkosrtnost mukdenske cenzure, kakor tudi deloma samo navidezni uspehi Japoncev, za katere se tako marljivo dela reklama.

Kuropatkinova armada, kar je pod njegovim osebnim poveljstvom, šteje 180 do 190.000 mož. Ako se priračunimo Linevičevu armado, posadki v Port Arturju in Vladivostoku in razne druge voje, ki stražijo železniško proggo, lahko trdimo, da bo imela Rusija začetkom meseca septembra na bojišču zbranih 450 do 500.000 mož. In v drugi polovici avgusta se po mojem mnenju, kakor je Kuropatkin takoj ob začetku vojne povedal, šele dejansko začne na ruski strani prava vojna. V kolikor mi je dosedaj mogoče presoditi delovanje ruskega vrhovnega poveljnika in kakor se sliši, ne namerava Kuropatkin preje preiti v ofenzivo, predno mu ne bode uspeh popolnoma zagotovljen. On uživa popolno in neomejeno zaupanje v armadi. V Liaojangu pričakujejo z veliko večjo mirnostjo in zaupnostjo bodočih dogodkov, kakor se v Evropi misli. Zlasti je treba naglašati, da ima ruska glavna armada še vedno prvotne svoje pozicije in da so prišli dosedaj s sovražnikom v doliko sele njeni sprednji voji.

Boji pri Hutsiadsi.

Dopisnik „Birsevskija Vjedomosti“ je sporočil iz Liaojanga: Dne 2., 3., in 4. t. m. se je vršil ljut boj. Japonci so napadli z vso silo središče ruske pozicije pri Hutsiadsi. Japonci so imeli 54 batalijonov, med tem je bilo 36 batalijonov rednih čet, drugi batalijoni so obstojali iz rezervistov. General Kuroki je porabil rezerviste za napad, dočim so redne čete skušale zajeti naše čete. Rezervisti so z vso silo napadli Ruse. Vrste sovražnikov so bile vsled našega ognja decimirane, toda izpraznjena mesta so 3 krat, 4 krat zopet izpolnili. Na to so se naše čete počasi umaknile ter si izbrale pripravno mesto, odkoder je nase topništvo prizadelo Japoncem ogromnih zgub. Japonske zgube pri Hutsiadsi cenijo na 10 do 13.000 mož. Ruske zgube so v primeri z japonskimi neznatne.

Razno.

Iz Liaojanga se poroča, da je pričela dolgo pričakovana deževna doba. — Od japonske strani se demantuje z vso odločnostjo vest, da se je potopila križarka „Kasuga“. — Kakor poročajo iz Pariza, je dobil Kuropatkin iz Petrograda ukaz, da naj se odpravi z več divizijami na jug in napade armado generalov Oka in Nodsa. — Ruska križarka „Bajan“ se je baje močno poškodovala. Ko je odplula iz portarturskega pristanišča, je zadela ob mino ter se baje komaj vrnila v luko. — Iz Kronstata so odpiule baje v četrtki štiri križarke s torpedovkami na Daljni Vstok. — Iz Tokia je došla v London vest, da je general Nodzu umrl pred več tedni, da se pa njegova sarta prikriva. — Angleški diplomatični krogi so mnenja, da pošlje Kitajska 60.000 mož na pomoč Japoncem, ako vzamejo Mukden. — Pri bojih pred Port Arturjem je zadela neka ruska granata v japonsko skladišče smodnika. Smodnik se je vžgal in povzročil Japoncem ogromno škodo. — Japonske krogje ne segajo do Port Arturja, ruske pa dosega vse japonske pozicije. — Zadnje obstreljevanje Port Arturja je trajalo 50 ur neprenehoma. — Japonska križarka „Cijoda“ je postala nesposobna za boj, in sicer tekom pomorske bitke, ki se je bila vsporedno z naskokom s kopnega. — Med generalom Oku in Rusi se bije pri Liaojangu bitka. Rusi se baje umikajo, baje so celo zapustili Liaojang. Večji del zalog, strehva in provijanta so spravili v Mukden. — Dne 5. t. m. se je bil boj med ruskimi in japonskimi uničevalnimi torpedov pred Port Arturjem. Japonci so se umaknili. Iz Tokia poročajo, da so Rusi razstrelili topničarko „Sivuč“, da ne bi prišla v roke Japoncem.

Japonske izgube.

V bitki pri Hutsiadzi je padlo 10.000 do 13.000 Japoncev. V času med 26. in 28. pr. m. so izgubili Japonci pred Port Arturjem 10.000—15.000 mož. Sedaj pa se je čulo zopet o novem porazu Japoncev pred Port Arturjem, in sicer bi bili izgubili zopet 10.000 mož!

Književnost.

Naš bodoči podlistek. — Zanimiva povest „Islandski ribič“ je pri koncu. Izide tudi v posebni knjigi, v kljub jezi Antonia Klobase, ki zvonji, prepeva in žvrgoli o

Gabrškovem „žepu“. Saj je pa res grozno, koliko knjig je že izdal, in ta šment zahteva za vsako knjigo — denar. Ko bo izdajal Klobasa slovenske knjige, bo delil knjige brezplačno in ob vsaki bo visela še zlata ura.

Naša prihodnja povest pa bo slavnega Sienkiewiča — „Brez dogme“. To je do cela druge vrste povest nego so „Quo Vadis“, „Križarji“, „Potop“ itd., in kdor hoče Sienkiewiča prav poznati, mora citati tudi „Brez dogme“. — Veseli nas, da moremo podati slovenskemu narodu tudi to slovečo povest v dobrem prevodu.

Sienkiewič piše zdaj novo trilogijo iz prošlosti poljskega naroda — „Na polju slave“. Piše in priobčuje takorekoč sprofi izpod peresa. Dal Bog, da bi dovršil cil in zdrav. — Tudi te povesti utegnemo podati slovenskemu narodu. Naš prelagatelj ima posebno dovoljenje slavnega pisatelja.

Poslano.*)

Nerad pišem za javnost, a v pojasnilo neke točke, ki je bila navedena v „Gorici“, sem v to primoran.

Gre namreč za odstavek, v katerem trdi g. Mrcina o mojem sinu, Emilu, da je šel na račun goriske duhovščine poslušat v Rim, kako orgljajo in pojejo.

Konec letošnjega leta je kritiziral nekdo v „Soci“ maše koncem šolskega leta. To priliko je porabil g. Mrcina, da si je na skrajno „čuden“ način privoščil mojega sina, Emila. Zakaj, tega nočem razmotrivati, ker je jasno kakor beli dan. Celo zaviljenje, vse delovanje in nehanje Emilovo je povdarjal g. Mrcina v svoji protikritiki, ne da bi bilo to v kaki zvezi s stvarno kritiko, in ne da bi bil on sam gotovo vedel, da je omenjene maše res kritiziral Emil.

Toda pustim to stvar, in se dotaknem koj „računa goriske duhovščine“. Jaz sem orgljal v Gorici v dveh cerkvah; poučeval za obe petje za neznatno plačilo, in sicer to skozi 30 let. Na prigovarjanje takratnega župnika, mons. Wolf, mi je naklonil „Mont“ 200 K v svrhu nadaljne izobrazbe mojega sina. To je torej oni „račun goriske duhovščine!“ Omenjeno svoto sem pa menda v tolikem času tudi zaslužil!

Koliko je torej resnice na trditvah „Goričinega“ protikritike, naj sodijo čitatelji sami.

Miha Komel,

c. kr. vadniški učitelj
v pokoj.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon.

Išče se 1 ali 2 sobi
z opravo in hrano za 2 osebi.

Ponudbe na upravnništvo.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček
v Gorici

==== priporoča sledeče zvezke

TALIJE:

- I. zvezek: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — (4 možke, 3 ženske osebe.)
- II. „ : Bratranec. Burka v enem dejanju. — (2 možki, 3 ženske osebe.)
- III. „ : Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 4 ženske osebe.)
- IV. „ : Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 1 ženska oseba.)
- V. „ : Doktor Mrihar. Veseloigra v enem dejanju. — (5 možkih, 3 ženske osebe.)
- VI. „ : Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veseloigra v enem dejanju. — (2 možki 2 ženski osebi.)
- VII. „ : Putfarka. Burka v enem dejanju. — (3 možke, 2 ženski osebi.)
- VIII. „ : Čitalnica pri branjevki. Burka v enem dejanju. — (2 možki, 5 ženskih oseb.)
- IX. „ : Idealna tašča. Veseloigra v enem dejanju. — (1 možka, 3 ženske osebe.)
- X. „ : Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. — (6 možkih, 3 ženske osebe.)
- XI. „ : Dve tašči. Veseloigra v enem dejanju. — (4 možke, 2 ženske osebe.)
- XII. „ : Mesalina. Veseloigra v enem dejanju. — (3 možke, 3 ženske osebe.)
- XIII. „ : Nemški ne znajo. Burka v enem dejanju. (8 možkih, 1 ženska oseba.)
- XIV. „ : Raztresenca. Veseloigra v enem dejanju. (3 možki, 1 ženska oseba.)
- XV. „ : Prvi ples. Komedija v enem dejanju. (2 možki, 6 ženskih oseb.)

Vsak posamezen zvezek stane 40 vin., po pošti 5 vin. več.

Doslej je izšlo v zalogi
„Goriške Tiskarne fl. Gabršček“
v Gorici

7 knjig „Venca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčvodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena . . . . . K 1.—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarje in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žywila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrvnik. — 10. O Hiljakih. — Cena . . . . . K 1.—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. — Cena . . . . . K 1:20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena . . . . . K 1:20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena . . . . . K 1:20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljom. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1:20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dož. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1:20

»Venca slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločeni rokili.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

— Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom. —

Na zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

C. kr. privilegirani aparati za krojiti obleke

M. Poveraj

v Gorici, na Travniku šte. 5.
Civilna, vojaška in uradniška krojačnica I. vrste.

Velika zaloga vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarov, gotovih oblek, perila vsake vrste, vso paradno pripravo z orožjem za vojaški in uradniški stan. „Sokolska“ kompletna obleka popredpisu K 35.— Na obroke K 36.— Obleke za birmance od 7 kron naprej; za dečke od 3—£ čet od 2 kron naprej; za gospode od 17 kron naprej; hlače za delavce od 2 K naprej.

Novi aparati, s katerimi lahko vsakdo brez pogreška reže obleko v 40 velikostih.

Cena le 10 kron.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi

brizgalnica ii

nove sestave, koje od de ae in leve strani vodo vleče in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal

Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

11 129 odlikovanj 11

Učenca-stavca

— sprejme —
„Goriška Tiskarna“

Zahteva se dve srednji šoli.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče npraberškega in drobnega blaga ter tkanil, proje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popočinke.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čoujarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35 8

Anton Krušič

trgovec in krojaški mojster
Corso Giuseppe Verdi št. 33

— priporoča —

ravnokar dospelo sveže
blago za poletno dobo.

Ima zalogo gotovih
oblek
za vsak stan.

Gorica Gorica Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

Sladočarica (sirup)

Tamarindo

pripravljen v kemičnem laboratoriju

LEKARNE CRISTOFOLETTI.

Najboljša higijenična in

okrepčevalna pijača

v poletnem času.

Cena steklenici 80 vin.

Novo! Naznanilo. Novo!

Podpisana naznanjata zidar-
skim mojstrom in slavnemu ob-
činstvu, da sta otvorila v Mirnu

žgalnico apna.

Za mnogobrojna naročila se
toplo priporočata udana

Iv. Faganelli & Rossi.

8 lepih konj

ogrskih pasme

ima na prodaj

Josip Ušaj

v Gorici, Tržaška ulica št. 13.

Konji so za vsako rabo, dobri
za voziti in dirjati.

Gorica Gorica

Klimatično zdravilišča.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljud-
skega vrta. — Hotel prvega reda.
— V hotelu in dependanci nad
70 sob in salonov. — Lastna
električna razsvetljava. — Elek-
trični avtomobil-omnibus k vsem
brzovlakom in po potrebi. —
Velik park pretežno z eksotičnim
rastlinstvom. — Mirna, krasna
lega, nič prahu, kakor nalašče
za one, ki hočejo prijetno in
mirno preživeti nekaj časa v
Gorici. — Izborna kuhinja in
klet. — V hotelu je obsežna
knjižnica.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih
in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po
železnici na vse kraje avstro-ogorske
monarhije v sodih od 56 l naprej. Na
zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Dolniško družbo združenih pivov-
arven Zalec-Laški Jrg in plzenjskega
piva „prazdroj“ iz stavbe ceske „Me-
šanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se oddaja
na debelo od 100 kg naprej.

Gene zmerne. Postrežba poštna in točna.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, večje stalne, naložene najmanj na jedno
leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube
obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali
mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanj

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih
letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani	K 1.210.300
b) vplačani	405.188
Dane posojila	1.631.164
Vloge	1.203.438

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidn.
postrežbo po jako zmernih cenah.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10,
priporočam svoje sifone in pokalice, ka-
tere imam vedno v zalogi po zmerni ceni.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva

vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecraia 1. Zastop-
stvo v Spljetu ter Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja).

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta
in z dežele

svoyo mehanično delavnico, zalogo
šivalnih strojev in dvokoles iz to-
varne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstru-
iranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles
pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo
jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo,
zagotavljava, da izdelki najine zaloge naj-
bolje vrste in trpežni, ter izvaja vsako
popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles
točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Prva koncesionirana delavnica z mo-
tornim obratom za lino mehaniko fiziko, ma-
tematiko, optiko, fino brušenje in poliranje itd.
Vpeljava strojev, brzojavov, bišnih tele-
fonov, plina in vode.

Poprave se izvršujejo hitro in po cen.

Ivan Potočnik & A. Hügel

Gorica, za vojašnico.

Precizijska delavnica predmetov za merjenje.

Bogata zaloga

raznih predmetov za razsvetljavo za plinovo
in električno luč.

Posamezni deli za električno, plinovo vodno
in parno vpeljavo. Parne, železne in kovinske
cevi. Zaloga mesarskega oroja, kuhinjskih
nožev, brivskih bobov, škarij itd.

Razp. šiljatev na deželo se izvrši hitro in
po cen.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imete-
ljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in
kavarjarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane

stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike,
naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno
likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev, in
gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z
nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga
in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znoten popust.